

„Edinost“

knjiga odprta na dan, razen nedelj in
svetnikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 34 kron
za pol leta 18 „
za četrt leta 9 „
za en mesec 3 kron
Naročnina se plačevati naprej. Na us-
lovo brez priloženih naročnin se uprava
ne odira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
namerne številke po 6 stotink (3 avč.);
tudi v Trstu pa po 8 stotink (4 avč.).

Telefon št. 876.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za več-
kratno naročilo s primernim popustom
Poslana, oamitnice in javne zahvale do-
mači oglaš itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo
Kopirani se ne vračajo.

Naročnina, reklamacije in oglaš spre-
jema upravništvo. Naročnina in oglaš
je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in
sprejemanje inšertov v ulici Molin
piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcijski lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcijski lista „Edinost“ v Trstu

Javno zborovanje

političnega društva „Edinost“ v Šklednju
dne 26. januarja 1902.

(Dalje.)

Dr. Rybář je zaključil svoj govor:

Občinska uprava.

Kakor Vam je znano, je mestni svet
nedavno razpravljal o proračunu uprave za
leto 1902. (Tu je govornik podrobno in popu-
larno razložil zborovalcem, kaj je to proračun,
kaj v njem in čemu se sestavlja; potem je na-
daljeval):

Prepričali ste se lahko, da tudi letos ni
v tem proračunu skoro nič za okolico in
tudi za vaš 1. okraj ne. Delegacija je sicer
nekaj postavila v proračun za ta 1. okraj,
ali finančni odsek je zahteval, naj se briše
zopet še to vsaj za nekaj časa. Tako je bila
m. pr. primerna svota določena za uravnajo
Istrske ceste.

Potem pa so se začeli izgovarjati, da bo
ekspropriacija dotičnih zemljišč zahtevala
mnogo časa in da je ne bo možno pravo-
časno izvršiti. In da-si so inženirji zatrjali,
da bo možno to ekspropriacijo izvesti tako
hitro, da bi bilo možno še v tem letu začeti
z delom za uravnajo ceste, so vendar brisali
velik del za to leto preliminirane svote in
tako se tudi to leto ne prične z delom, toli
potrebni v tem prvem okraju.

V razpravi o proračunu smo mi zastop-
niki okolice stavili mnogo in raznih predlo-
gov in priznati mi je, da je bilo nekaj teh
tudi vsprejetih. Zdi se kakor da so gospodje
v zadnji čas postali malce mehkejši in sicer
od tedaj, odkar ni več Veneziana v mestnem
svetu. Tega moža je odnesla prav božja Previd-
nost. Jaz sem sicer velik skeptik, ali morda
vendar tudi uresničijo kaj tega, kar so vspre-
jeli. Ali glejte, ravno za vaš 1. okraj se ni
predlagalo nič, kajti vaš zastopnik Banelli
je bil tekom proračunske razprave en sam-
krat v mestnem svetu in takrat je — mol-
čal. Takov je ta vaš zastopnik! Sicer pa ni
enaka sodba vseh o Banelliju. Nekateri pra-
vijo, da je dober človek. Toda Šklednju ni
pomagano s tem, da je Banelli »dober človek«,
niti ni pomagano, ako je ta mož kakemu
posamičniku poskrbel kako službico ali mu
plačal pol litra vina. V povpeševanje jav-
nega blagorja treba nečesa povsem drugega.

Kedaj sprevidijo ti ljudje, da splošnosti se
da koristiti le z javnimi napravami, ki
so koristne za vseh, in tako, da se lju-
dem v obče nudi prilika do zaslužka?! Go-
spodu Banelliju seveda ne treba misliti na
tako, nekoliko resneje delovanje zastopnika.
Njemu tudi ni do tega, da bi si iskal popu-
larnosti, ker si misli, da ga imajo itak že
radi! Ali pustimo posamičnika in recimo o
vseh skupaj, kar jih je zastopnikov laške
stranke, da od njih naša okolica nima ni-
česar pričakovati. Oni so mestni ljudje.
Že zato ne morejo imeti zmisla za koristi in
potrebe okolice. Oni imajo svoje interese v
mestu, a ti so različni od interesov okolice.
Oni so torej mestna stranka in kakor taka
ne morejo imeti sreče za okolico in nje vo-
lille. Poreče se nam morda: saj tudi vi bi-
vate v mestu! To je res, ali mi smo se
svojnimi koristmi navezani na okolico, mis-
mo iste narodnosti, kakor okoličani in zato nam
veleva že srce, da smo na njihovi strani in
branitelji njihovih interesov.

Italijani sami so začeli spoznavati, da je
občinsko gospodarstvo slabo. Ali kakšno bi
še le bilo to gospodarstvo, ako bi bili v mest-
nem svetu prav vsi ene in iste stranke, ako
bi ne bilo nikogar, ki bi večino kontroliral
in oviral!! Ako bi ne bilo nikogar, ki bi
kritiziral, delali bi gospoda, kar bi hoteli.
Pred nekaj časa je bilo videti, kakor da se
med Italijani samimi snuje opozicija. To je
bilo tedaj, ko so zasnovali društvo »Demo-
cratic«. V tej stranki je bil ravno tudi vaš
zastopnik Banelli. Italijani so menili tedaj:
to bo nova, mlada, čila stranka, ta bo delala
čudeže! Celó mi smo bili tako lahkoverni,
da smo si domisljali, da ta stranka misli na
resno opozicijo proti camorri. Ali kmalu smo
uvideli svojo zmotu. Možje »Democratic« so
prišli v mestni svet, a mesto da bi bili pre-
vzeli uloge resne opozicije, so molčali k vsemu
in še podpirajo vse nerednosti. O zadnjih
državnozbornih volitvah pa so istotako nav-
dušeno glasovali za progressorce kakor pro-
gressorce sami! In ker se je bil njihov vodja
Spadoni upiral kandidaturi Hortisovi, so ga
njegovi lastni somišljeniki pustili na cedilu
in tako danes »Democratic« ni več!

Mi edini smo torej ostali nasprotniki.
Čudežev seveda ne moremo delati. Ali kar
je v naših močeh, se godi. Mi kritiziramo

vsaj ob vsaki priliki. Če bi izginili mi, ne
bi bilo dobro za javnost. Brez opozicije ni
pričakovati nič dobrega, od nobenega jav-
nega zastopa. Kajti če ni opozicije, se gospo-
dovna stranka ne boji ničesar. Da se torej
ohrani ta naša opozicija v to, naj se združijo vsi
pošteni naši. — In morda pridejo boljši
časi, da sprevidijo tudi Italijani sami, da s
stranko, ki sedaj gospoduje, ne pridemo dalje.
Zato prosim nafe, naj vstrajajo, naj podpi-
rajo našo opozicijo, dokler ne pride opozicija
tudi iz mesta samega! Ta mora priti, sicer
pride občina prav gotovo na rob propasti.

Podpirajte nas že radi tega, ker smo
opozicija, ki je krvavo potrebna; podpirajte
pa nas še posebno zato, ker je ta opozicija
vaše krvi. Jaz vas zagotavljam, da mi
bomo vstrajali (Frenetični živio-klici), ako
nas boste podpirali tudi vi! (Klici: Hočemo!
Hočemo!) Vi nas morate podpirati! In te
podpore se nadejamo tudi za trdno. (Dolgo-
trajno ploskanje in odobravanje.)

(Pride še.)

Politični pregled.

V Trstu, 31. jan. 1902.

Iz proračunskega odseka. V si-
nočni seji je proračunski odsek nadaljeval
razpravo o naslovu »Ljudsko šolstvo«. Prvi
je govoril posl. Rizzi.

Njegova izvajanja so bila dokaj obširna
in tipična za laške govornike v parlamentu
na Dunaju. Oni ostajajo zvesti sami sebi in
svoji neiskrenosti: med tem ko so doma in
navzdol tirani, so pa navzgor nedolžne ov-
čice, ki nikomur ne kaže vode in bi bile
zadovoljne, ako bi mogle mirno živeti. Ako
bi hoteli završiti vse netočnosti in direktne
neresničnosti iz Rizzijevega govora, morali
bi ponavljati mnogo že stokrat in stokrat
povedanega in napolniti več številke tega
lista. Tega ne moremo. No, kolikor je ne-
izogibno potrebno, hočemo gospodu Rizziju
v prihodnjih številkah pojasniti stališče. Za
danes podajemo le nekatere glavne misli.

Posl. Rizzi je zahteval, naj se vsaj v
proračun za prihodnje leto postavi tudi po-
trebna svota za ustanovitev laškega učiteljskega
za Primorsko. Protestiral je proti postavitvi
za ustanovitev pazinske hrvatske pripravni-
ce

za učiteljskega, ker da hoče vlada Pazin sla-
vizirati. Izjavil je, da nima nič proti temu,
ako se Slovanom dovoljuje potrebnih šol, ali
ne more pripustiti, da se iste ustanovljajo v
laških mestih. Obžaloval je nadalje, da dr-
žava tako malo prispeva za vzdrževanje ljud-
skega šolstva. Vsa prizadevanja, da bi se
doseglo povišanje državnih prispevkov za
vzdrževanje ljudskega šolstva, so bila do-
sedaj brezuspešna. Govornik priznava sicer
potrebo pouka nemščine tudi na primorskih
in trentinskih srednjih šolah, ker je znanje
tega svetovnega jezika sedaj zelo koristno,
nepraktično, in nepedagogično, da celó v
nasprotju z ustanovnimi zakoni pa je, ako
se v čisto laških mestih vzdržujejo nemške
šole. Za ustanovitev slovenske
ljudske šole v tržaškem mestu,
kakor jo je v svojem govoru za-
hteval posl. Povše, pa da manj-
kajo zakoniti predpogoji. Go-
vornik bi bil za odpravo šolskih taks v
Istri, ako bi vlada znatno povišala svoje
prispevke za ljudsko šolstvo te dežele; na-
sproti trditvi poslanca vit. Vukovića pa je
izjavil posl. Rizzi, da ni res, da bi se šolske
takse upotrebljale za drugo, nego v zako-
nite namene.

Naučni minister, pl. Hartel, je odgo-
varjal na razna vprašanja in je glede na za-
htevo, naj se povišajo državni prispevki za
ljudsko šolstvo, pripomnil, da se to ne more
zgoditi, ako se prej primerno ne izpremeni
državni ljudsko-šolski zakon. **Vprašanje usta-
novitve slovenske ljudske šole v Trstu se
nahaja še v stadiju študiranja in je rešitev
istega posebno težavna**, ker za Trst in oko-
lico ni še ljudsko-šolskega zakona in ker se
ustanovitvi slovenske ljudske šole v Trstu
upira tržaška občina, opira se na to, da je
v teritoriju dovolj slovenskih ljudskih šol.
Glede razširjenja učiteljskega v Arbanasih pri
Zadru, omenil je minister, da se ni še pred-
ložil nikak tozadeven predlog. Glede ure-
ditve učiteljskega disciplinarnega vprašanja,
omenil je govornik, da se o tem posvetuje
naučni odsek in da posvetovanja še niso do-
vršena. Sicer pa bo to stvar deželnih zasto-
pov, da na podlagi stališča, določenega od
državnega zastopa, v vsaki deželi dopolnijo
tozadevno deželno zakonodajo. Minister bo
vedno gledal na to, da se bodo slučajni disci-

PODLISTEK

18

Vladimir.

Hrvatski spisal Avgust Šenoa, prevel M. C. t. č.

II.

»Tvojega«, je nadaljevala Klara strastno,
»tvojega, nesrečni sin! Čula sem o tebi, ve-
dela sem, da si Don Juan. Veselila sem se
na tvojem prihodu. Ah, ali ga hočem zgra-
biti, kaznovati, uničiti, govorila sem sama
sebi, kajti, da veš, da sem jaz že mnogo-
komu zmešala pamet. Opazila sem te, gledala
te, a ti, nič, prav nič. Kamen, kamen. Tega
še nisem doživela. Nabrusila sem bodalo. To
je bila še pasija. Za tem tvoje vedenje, tvoje
brezsrčno teorije, tvoja žaljenja. Bilo mi je,
da znorim. Ali si videl, kako so se mi, ko
sem držala banko, karte tresle v roki? Do-
bivala sem, dobivala, in zato se jezila, ker se
govori: »Sreča v igri, nesreča v ljubezni«, a
jaz sem te tedaj, zdi se mi, že ljubila. Vozé
se domov tepla sem konja neusmiljeno z bi-
čem — jaz jih sicer nikdar ne tepem — ali
zdelo se mi je, da sta ta konja podžupan Do-
branić. Vso noč nisem zatislila očes, in kakor
sem si želela spanja, želela sem, da te v spanju
prebodem. Dvignila sem se rano. Dala sem izre-
zati to leseno srce. To je Dobranićevo, sem
govorila. Namerjala sem, streljala, da to srce

prebijem notri v sredi. Nisem ga pogodila,
dokler nisi prišel ti; sedaj mi je laglje, sedaj
mi je dobro. Pojdi sem, je vskliknila Klara,
prijemši z obema rokama Laeka za glavo,
pridi, da opraviva tudi to formaliteto. Ljubim
te, da! Nesrečni sin!«

Ob teh besedah se je vzdignila Klara
na prste ter poljubila Dobranića, da mu je
kri pritiskala v možgane.

»Kolumb je osvojil Ameriko!« je
vskliknil podžupan, privivši devojki k sebi.

»Čista laž! Amazonka vodi snužnja v
svoje dvorove. Pridi, prosim nesrečni sin, tu
ni zgubljeni časa. Moram svojemu staremu
dati potrebne zapovedi.«

Na uhodu v vrt sta srečala Klemenića.
Dobranić je hotel spregovoriti, Klara pa mu
je z roko zaprla usta in zaklicala:

»Papá, molčite! Jaz govorim. Posegnite
v blagajno, globoko, papá. Mi dva se ženiva,
to je, jaz se udajam njemu, on meni; on
ženi mene, jaz njega. Tako je dogovorjeno.
Liberté, égalité, fraternité! Tako sva določila.
A to mora biti, takoj biti. Duhovniki naj mi
ne zavlačujejo mnogo, ker jaz sem nervozna.
Papá, Vi veste torej svojo dolžnost!«

Klemenić je okamenel od osuplosti in
radosti. Naslonil se je na akacije, usta so mu
zevala, ušesi napeli, a na njegovem licu se je
pojaval najneumnejši smeh tega sveta. Šele čez
trenutek se mu je povrnilo toliko zavesti, da

je mogel z modro ruto utrti solze in pot, na
kar se je Klara spustila v silen krah. Za
mesec dni je Klara na obče začudenje vsega
sveta postala podžupanića, zbok česar je stara
sodnikovka od jeze zgubila predzadnji zob.
To je bilo prvo poglavje Dobranićevega
romana.

Je-li ljubezen združila Dobranića s
Klaro? Saj sta vsaj govorila eden drugemu,
da se ljubita. Nikdo jima ni mogel prigo-
varjati, da sta se vzela radi koristi; Dobra-
nić je bil bogat, bogata tudi Klara, duhovit
on, duhovita tudi cna, oba sicer nekam
čudnega značaja, kajti Dobranić je slovel
kakor Don Juan in kakor bojevitež na poli-
tičnem polju, Klara pa je bila dovršena
Amazonka. Ali čudna ta historija človeškega
srca kaže nam čisto, da se dve protivni si
živi duši, planivši v eno iskro, zvežeti v naj-
divnejšo zlogo, da mirna trajna ljubezen de-
luje vekoma v njiju srcu ter se zdi, da je
ravno ta silni plamen uničil prekomerno strast
in da je vse čustvovanje navel v pravo,
zdravo smér. Je-li ljubezen združila Dobra-
nića s Klarico? vpraševal je svet zagrebški.
Vest o ženitvi podžupanovi je pretresla vso
družbo glavnega mesta kakor grom iz jasnega
neba; in vseh sestankih se je govorilo o tem
živu in hudo in v mnogo slučajih se je, na-
ravno, Dobraniću slabo godilo. Vse matere,
ki so imele hčere za žentev, vse gospice, ka-

terih ime je bilo zapisano v debelih ljubavnih
zapiskih zagrebškega Don Juana, so se zaro-
tile sedaj v zbor besnečih furij, ter so obde-
lovale Dobranića, da ni ostala na njem niti
krpica cila. Vojvodica te gonje je bila uža-
ljena vdova, ki je po vseh babjih kotih
nabirala vesti o grehih Dobranićeve mladosti.
Po vsem tem gradivu je sestavila kroniko
jako drastično, dodavši sila jako zlobnih
opazk, ter jo je odposlala s pošto gospici
Klari. Tem načinom so hotele uničiti nena-
dejano ženitev. No, za nekoliko dni jej je
došlo od Klarine roke pismo: »Spoštovana
gospa«, je pisala Klara, »dolžnost mi je, da
Vam se zahvalim. Vi ste grehe mladosti mo-
jega zaročnika jako drastično in zanimivo
opisali. Hvala Vam za to nenavadno točnost
in marljivost. Jaz sem te zapiske tri-štirikrat
prečitela, potem sem jih dala svojem u
Laeku, naj se tudi on pozabava s tem čiti-
vom. Smeje se od srca — t. j. Laeko in jaz
— vrgla sva plod Vaše muke v ogenj. Sedaj
se šele ponasam s svojim zaročnikom, ker se
mi je posrečilo popolnoma nadvladati takega
Don Juana. Zahvaljujé se Vam še enkrat,
nadejam se, da boste tudi Vi s posebno
prijaznostjo spremljali srečo Svoje pokorne
služkinje Klare pl. Klemenićeve.«

(Pride še.)

plinarskih zadev vsikdar pravično in nepristransko izvajali, obžalovati pa mora, da je med učiteljstvom takih, ki se preintenzivno udeležujejo strankarskih bojev. Gledé ureditve katehetskikh plač je minister opozarjal na velike težave. Skrajšanje zakonite ljudsko-šolske dobe od 8 na 7 let je možno doseči le potom spremembe državnega ljudsko-šolskega zakona. Ministru pa se sedaj ne vidi ugodna prilika v to. Gledé državnih ljudskih šol v Trentinu in v Istri, izjavil je minister, da nimajo iste germanizatorične tendence, temveč, da so ustanovljene le radi otrok tamošnjih uradnikov in vojakov.

O položaju. Slika o situaciji, kakor se podaja sedaj ob razpravi proračuna naučnega ministerstva v proračunskem odseku, bila bi taka-le: Položaj je oster, ker ga poostrujejo nemške stranke radi vseučilišča v Brnu in radi slovanskih srednjih šol. Med temi je tudi slovenski gimnazij v Celju. Izlasti postavko za ta zavod hočejo vreči na vsaki način. Zato bi hoteli dovoliti, da se v Mariboru zasnuje samostalenslovenski gimnazij. Tega predloga Slovenci ne morejo vsprejeti iz dveh razlogov. V prvo je Celje v srcu spodnjega Štajerja, Maribor pa že na jezikovni periferiji, potem pa — in to je glavno — vedo Slovenci, da bi se podali v nevarnost, da bi Nemci pozneje z gimnazijem v Mariboru storili isto, kar hočejo sedaj s paralelkami v Celju. Postavka za celjske slovenske paralelke je v veliki nevarnosti. Italijani bodo gotovo glasovali z Nemci, nemški krščanski socialisti bodo tudi kakoren mož glasovali proti Slovincem in za vse nemške postulate. Če se še nemški konservativci udajo pritisku drugih nemških strank, potem je naš celjski gimnazij pal.

Kar se dostaje slovanskih strank, kaže, da bodo postopale solidarno; tudi Poljaki odklanjajo baje odločno vsa vabila Nemcev.

Ali še obstoji »trozveza«? Te dni se je že v tolikih variacijah, s tolikih stališč in vidikov, s toliko nad in lojazni ventiliralo in rešetalo to vprašanje, da se je nagromadila že ogromna literatura, kateri bi mogli dati skupni glavni naslov: Ali še obstoji trozveza? In naval menenj in ugibanj narašča dan na dan kakor plavina, a najbolj se vali doli od tiste strani, kateri na ljubo se je bila ustanovila trozveza in kjer imajo največji interes na tem, da se obrani, če tudi zožena v dvozvezo, ali pa kakor-koli spreminjena. Menimo Nemčijo. Izlasti v Nemčiji polnijo predale vseh uglednih listov ugibanja, kako se prav za prav občuti madama trozveza? Preveč je vse te ljube skrbi, da bi se človeku ne usiljevala misel, da se madama ne počuti preveč dobro. Prav za prav trozveza kakor taka jih ne skrbi še toliko, ali skrbi jih bolj, da li ostane vse pri starem v trozvezi tedaj, ako — Italija odpade. In kakor na nesrečo jim je prišlo uprav sredi vseh teh skrbi potovanje našega prestolonaslednika v Petrogradu. V Berlinu govore sicer radi o prijateljstvu, visokem kakor zvonik, med nemškim in ruskim dvorom in knez Eulenburg je te dni na znanem banketu na Dunaju pokladal najsveteje prispege o trdnosti zveze med Avstro-Ogersko in Nemčijo, ali ravno radi tega hrupa je začel misliti svet, da v Berlinu ne zaupajo popolnoma temu lepemu vremenu. Vrag je, vrag! Ali bi se ne moglo na sestanku v Petrogradu zgoditi kaj, zбоk česar bi v Rusiji prav lahko pogrešali tisto kakor zvonik visoko berlinsko prijateljstvo in v Avstro-Ogerski da bi prišli do spoznanja, da vendar ni absolutno treba, da bi bila tista »srčna stvar«, ki naj bi bila zveza z Nemčijo, Avstriji — prav k sreči priraščena!

Vse preveč zdravnikov in svetovalcev se oglašajo sedaj v Nemčiji, da ne bi mislili, da imajo v hiši nekoga, ki se ne počuti preveč dobro in ki dela skrbi, in to so — vnanje zveze njihove.

Tržaške vesti.

Premeščenje. Kancelist g. Blaž Črnja je premeščen od okrajnega sodišča v Buzetu na okrajno sodišče v Lošinj. Čestitajoči gospodu Črnji, izražamo še svoje posebno zadovoljstvo na tem, da je prišla resnica na dan.

Škofijski vikar monsignor Petronio — svečeništvo in verniki. Pod tem naslovom priobčuje včerajšnji »Avanti« sledeče vrstice:

»Odkar je monsignoru Petroniju poverjen škofijski vikariat, izdaja on neutrudljivo in z nenavadno delavnostjo okrožnice, dekrete, poziva na red in na ubogljivost svoje svečeništvo, cerkovnike in celo vernike. Njegovo geslo je: Sie volo, sie jubeo (tako hočem, tako zapovedujem) in gorje onemu, ki bi si upal ustavljati se mu!

Iz njegovega postopanja bi se moralo sklepati, da je bila v Trstu pred njim katoliška vera popolnoma zanemarjena za časa prejšnjih tolerantnih, potrpežljivih, dobrotljivih škofov in da je bilo neobhodno potrebno od pomoči temu s komandiranjem in z močjo. On hoče imeti red in ukazuje, da mora njegovo svečeništvo opravljati svojo službo, oblačiti se, jesti in hoditi vse po njegovih pravilih, drugače prihajajo preteje z ekskomuniciranjem, suspendiranjem, in ubogi svečenik se mora, da se odtegne sitnemu in strogemu preganjanju, ali odstraniti iz mesta, ali pa poiskati si drugo službo, če treba tudi službo težaka, da se preživi.

On hoče, odreduje in ukazuje, da cerkovniki ne smejo imeti nobenega drugega postranskega zasluga, če tudi jim je v nujno potrebo, in določeni jim je natančno red, katerega se morajo držati v cerkvi in izven nje, in gorje njim, ako ne ubogajo, ker jih drugače takoj odpuste iz službe.

On hoče, odreduje in ukazuje starim, dobrim in mirnim upraviteljem nekaterih cerkv, naj z lepa ali z grda odstranijo iz zakristije vse one vernike, ki so prišli tja prisostvovati Božji službi, ker ni bilo v cerkvi več prostora. Naj znajo oni verniki, katere bi moglo doleteti neprijetno iznenadenje, da jih zapode iz zakristije, da na tem ni kriv dotični župnik ali kapelan, temveč, da se jim je to zgodilo na povelje mons. Petronija. Iz tega malega, kar je navedeno tu, se daje sklepati, da mons. Petronio, kakor škofijski vikarij ni opustil nobene prilike, da pokaže, kako bi on s poveljno palico znal jako dobro vladati svojo škofijo in kako bi pod njegovim vodstvom triumfirala krščanska vera!

K zaključku pa moramo povedati mnogi. Petroniju, da Trst ni kaka vas — da nismo več v časih tmine, in da, ako se hoče doseči triumf vere, ni treba despotičnih in politikujočih, pač pa vernih, dobrotljivih in miloljubnih pastirjev.

Tako »Avanti«.

Kaj odgovore na to naši sicer tako besediči rudeči italijanski svečeniki, ki se zbiraajo okoli svojih »katoliških« irredentističnih listov? Gotovo nič, ker so veliki junaki na strahu. »Avanti« jim je že odločno očitati, da so podkupljeni in plačani od »Legazione«, ali proti temu se niso upali niti besedice črhiniti. Tako bodo modro molčali tudi sedaj, ker dobro vedo, v koliko sedanje delovanje kapitularnega vikarja Petronija ustreza koristim katoliške cerkve in nauku Kristovemu.

Saj so žnjim najbolj zadovoljni celó slovanski unijati, ker je njegovo delovanje najboljši dokaz, kolike nevarnosti je za Slovence na verskem in narodnem polju sedanji kurs italijansko-latinske cerkve. Da, monsignor Petronio zastopa najradikalnejše krilo modernih latinizatorjev, ki hočejo vse poitalijančiti! To se ne pušča potajiti, zato bodo gospodje modro molčali...

Nemci in Italijani proti katoliškim slovanskim unijatom. Mestni magistrat tržaški deluje z vsemi zvijačami, samo da ne bi pritrdil izstopu rojanskih unijatov iz italijansko-latinske cerkve. Njemu stoji na strani z vsem vladnim aparatom nemška stran našega c. kr. namestništva. Zato je začel znani okrajni glavar v Kopru nagajati slovanskim unijatom v Riemanjih ter jih zove 4 ure daleč v Koper kar po cele družine naenkrat, da bodo izprašani v verskih stvareh. To je menda že zadnji obupni čin primorskega vladnega zistema. Kaj pa naši ríemanski sokoli? Smejejo se na vse to! Tudi ko bijih v Kopru na križ pribijali, ne bi okrajni glavar nič dosegel. Časi so se pač spremenili, naš narod ni več v srajci, ampak zrastel je preko mladeniške dobe in stopa junaško v moška leta. Zato si hoče postaviti trdo, neomajljivo podlago svoji slovanski bodočnosti. In to je svoboda vesti na katoliški slovanski podlagi. Gospod okrajni glavar v Kopru pa naj le dreza. Iz njegovega drezanja in nagajanja vzraste tim prej katoliška slovanska cerkev. »Lepa je sv. Unija, lepa je unijatska maša in lep je naš vladika Julij!« tako so navdušeno izjavljale slovanske Unijatinje iz Riemanj okrajnemu glavarju v Kopru v brk.

Tak je naš slovanski narod v Primorju. Ali se imamo bati pred bodočnostjo? Ne! Kakor smo si morali sami zidati slovanske šole, tako si tudi sami dozidamo unijatsko cerkev. Mi vstajamo!

Še nekaj! Oho, gospod urednik! Glavno ste pozabili primerno povdariti, oziroma so pozabili opozoriti Vas na to. Dovolite torej tudi nam besedo k pravdi z g. Govékarjem, oziroma se »Sočo«. Navesti hočemo nekoliko datumov, katere naj izvoli čitatelj primerno razvrstiti in vsoprediti, pa bo videl, kako vsa dokazovanja »Sočina«, da so bili »Tržačani« trikrat primerno obveščeni po g. Govékarju samem ozir. po »Sl. Narodu« padejo na kup kakor hiša iz kart.

Gledé obvestila v »Narodu« je stvar tako jasna, da ne treba zgubljati besede o tem. Prišlo je, ko je bil spor že v najlepšem cvetju. Ostajati torej še pismi g. Govékarja.

Prva predstava »Rokovnjačev« je bila v Barkovljah dne 2. junija 1901, zadnja pa 1. januarja 1902!! Gospod Govékar pa priznava sam v svojem »Poslanem« v »Slovenskem Narodu«, da je prvo obvestilo v Trst pisal dne 30. decembra 1901. torej le 2 dni pred zadnjo predstavo!

Gospa predsednica podružnice družbe Cirila in Metodija trdi, da tega pisma ni prejela. Mi pa nimamo pravice dvomiti ni na trditvi g. Govékarja, da je pisal pismo, ni na zatrdilu gospe predsednice, da ga ni prejela in moramo misliti, da se je pismo kje zgubilo. Povdarjamo pa, da pismo bi bilo prišlo gospej predsednici v roke še le en sam dan pred zadnjo predstavo in bi torej tudi glede te zadnje — povdarjamo: zadnje! — predstave ne mogli nič več ukreniti: niti jo odpovedati, niti kaj spremeniti na stroških in na vstopninah!!

Sedaj naj sodi čitatelj postopanje »Sočina«, ki trdi, da so bili »Tržačani« (kar pa ni točno, ker je g. Govékar občeval le z gospo predsednico podružnice) trikrat obveščeni gledé posredovanja dra. Eiricha!!

»Soča« govori o »kričečih Abderitih, ki zahtevajo žrtev le od družih«. Če je s tem mislila vodstvo stranke, je že dobila primeren odgovor. Z izjavo pa, da sta pisatelj in založnik že poskrbela, da se jima ne bo kratila pravica z — u m a z a n o s t j o! — se indirektno očita umazanost — komu? No, naš priprosti razumnim pravi, da to očitanje more iti edino le na naslov prirejevalcev »Rokovnjačev«, torej na našo adresso. Očitanje »umazanosti« je tudi v izjavi »Sočina« na drugem mestu, kjer pravi namreč, da razna društva igrajo mecene — na tuje stroške!

Za toliko truda, za toliko izgubo časa, za toliko skrbi, ki jih je zahtevalo 4-kratno predstavljanje »Rokovnjačev«, in kar vse smo trpeli vse radi in z navdušenjem, ne da bi zahtevali za to kako najmanj odškodnino, da: niti moralnega priznanja ne, za vse to smo danes proglašeni za — umazance? Ne mi in tudi ne naše ženske, ki s se trudile, kakor se more le oni, ki plamtí v najdejalnejšem navdušenju — niso hotele igrati uloge »mecena na tuje stroške«, ampak jedina želja njihova in naša je bila, da nudimo občinstvu užitka in z užitkom prilike, da pomore dobri stvari. To je naš odgovor, »Soči« pa je svobodno, da dalje preceja našo — umazano te.

Več »Rokovnjačev«.

»Tržaška podružnica družbe sv. Cirila in Metodija« ter afera z g. Govékarjem. Radi različnih glasov, ki so se pojavljali v javnosti, sti hoteli g. predsednica in g. blagajničarica odpovedati se svojim častem. Istotako pa so se hotele odpovedati nekatere druge odbornice, ker so bile užaljene, da se je v stvari postopalo brez njihove vednosti, t. j. ne da bi se bila sklicala odborova seja. Vseled pojasnila pa, da je ona izjava došla v »Slovenski Narod« brez krivde in proti volji g. predsednice in blagajničarice, ter po prizadevanju nekaterih upljivih rodoljubov so vse dotične gospe in gospiče odstopile od svojega namesta ter je smatrati vso stvar za poravnano, kakor zahteva korist naše družbe. Mi izražamo le svoje zadovoljenje na tem, da so naše gospe in gospiče tako lepo poravnale stvar, predredivši vsako osebno občutljivost višji narodni koristi.

Še enkrat — eksekutorji. Pišejo nam: Ker ste že parkrat razpravljali o tržaških eksekutorjih, dovolite, da Vam povem tudi jaz par besedi v tem oziru.

Bilo je pred malo dnevi, ko sem šel v mesto in sem srečal eksekutorja, ki navadno opravlja eksekutorsko službo v mojem okraju.

Vprašal sem ga: ima-li kaj za-me, da mu prihranim trud? (Storil sem to v laškem jeziku, ker naš okoliščanski eksekutor ne zna niti besedice slovenski!). Odgovoril je, da ima nekaj za-me, a da je moral isto vrniti uradnikom — ker je bilo pisano v laškem jeziku, kar da jaz kakor stranka nočem nikdar sprejeti.

Ker jaz vlagam fasje in sploh vsako stvar le v slovenskem jeziku, ne morem umeti tega, da mora še-le eksekutor opozarjati uradnike — na njihovo dolžnost, ko imajo vendar uradniki vloge strank na razpolago, eksekutor pa le — spomin!

Novi pripadniki našega mesta. Kakor doznajemo, je namestništveni komisariat za tržaško okolico rešil (in sicer povoljno) večino vloženih prizivov in stvari domovinske pravice! Zal le, da ne moremo reči enako tudi o namestništvu samem — namreč gledé reševanja prizivov mestnih prebivalcev!

Med tem ko namestništveni komisariat za tržaško okolico potrebuje 14 do 18 dni za izdavanje potrdil o 10-letnem bivanju — potrebuje centralni redarstveni urad 5 do 7 mesecev in več!!

Zakaj se tako zavlačuje z izdavanjem omenjenih potrdil in reševanjem prizivov na mestnih ces. kr. redarstvenih uradih (vsaj na nekaterih!), to povemo o priliki!

Drobne vesti. Aretiran vojaški begunec. Včeraj popoldne sta policijski oficijal Pasquali in inspektor Knaflec aretirala vojaškega begunca 28 letnega Josipa Radovanića iz Samobora, ker je pred petimi leti pobegnil z Ogerskega samo radi tega, da se izogne vojaški dolžnosti. Radovanića so odvedli v ulico Tigor, od koder ga odpošljejo vojaški oblasti na Ogerskem.

Radi dveh zlatih napoleonov je bil včeraj aretiran 16 letni Matej B. iz Sinja. Ta mladenič je namreč odnesel rečeni zlati denar svojemu tovarišu Petru Dobovšek, vkrcanemu na parniku »Nadvojvoda Fran Ferdinand«. Mladega tatu so odveli v ulico Tigor.

Iz pred naših sodišč. Danes se je vršila razprava pred takajšnjim okr. sodiščem za kazenske stvari proti milijonarju Antonu Dreherju, ki je tožen po § 335. kaz. zak. radi prestopka proti varnosti življenja. — Kakor znano, je g. Dreher povozil z svojim vozom mladeniča Župančiča in ga nevarno ranil.

Radi ženske. Včeraj so aretirali znanega nasilnika 28-letnega Feliksa Belleli, ker je neusmiljeno pretepal neko Evgenijo C. in jo celó ranil z nožem v lice. Na policiji je bil Belleli radi pretepa kaznovan na 8 dni zapore, a izročen je tudi sodni oblasti za nadaljnje postopanje.

Pretep med ženskami. Sinoči sti si dobro zrahljali lase in si potolkli glave služkinja Marija M. in Marija P. Redar, ki menda slučajno ni poseben prijatelj ženskim pretepom, je odvel ženski na inspektorat v ul. Tigor, kjer ju je uradnik kmalu izpustil na slobodo, seveda z neprijetnim pridržkom, da bodo morale v svoj čas odgovarjati na drugem mestu.

Radi tihotapstva. Sinoči ob 7. uri so finančni stražniki aretirali v svobodni luki nekega moža, ki je hotel vtihotapiti več kilogramov sladkorja. Pred nadzornikom Čadež-em so pogodili, da je tihotapec identičen s 34-letnim Antoa F., vkrcanim na parniku »Gundulić«. — 23-letnega težaka Josipa C. so tudi radi tihotapstva aretirali in odvedli v zapor.

Dražbe premičnin. V soboto, dne 1. februarja ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Montecucco št. 31, voz in konji; v ulici Fontana št. 5, kočija; v ulici Foscolo št. 2, hišna oprava in pisarniški predmeti; v ulici Chiozza št. 14, karta, polništvo in železna blagajna; v Rojanu št. 2, oprema v zalogi, čokolata in razao; v ulici Acquedotto št. 16, tiskarniški stroji.

Vremenski vestnik. Včeraj: topiomer ob 7. uri jutraj 5° 0 ob 2. uri popoldne 113° 0. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 755,6 — Danes plima ob 2,55 predp. in ob —. — pop.; osek ob 11,28 predp. in ob —. — popoldne.

Društvene vesti.

Veselica slovanske dekliske šole. — Prijavljena veselica naše dekliske šole družbe sv. Cirila in Metodija je vzbudila veselo zanimanje. Naši slovanski delavci pri sv. Ja-

kobu, pa tudi drugi slovenski krogi v mestu se pripravljajo, da se trumoma udeležijo te lepe veselice. Poseben odbor bo skrbel, da bo v dvorani red in da bo torej na vse strani preskrbljeno za udobnost gostov.

Mi se že naprej veselimo »Klopotačeve in Zlobudrove« brbljavke, in one divne prodajalke na trgu, ki bodo v svoji lepi nadarjenosti kazale, kolike koristi je za nas šola družbe sv. Cirila in Metodija. A ona lepa igra »Lurška pastarica«? To bo pač najlepši način, kako si slovenski delavci in naša poštena slovenska dekleta pripravijo svoje pustne veselice! Tržaški Slovenci imajo lepo življenje, a to življenje je vedno trdnjše in trdnjša podlaga naši boljši bodočnosti.

Velik plesni venček — v mali Mal-ljevi dvorani! Poroča se nam, da so se »Kolaši« in »Brivčevi« pomagali združili v toliko, da prirede v soboto dne 8. februarja skupen maskiran plesni venček v dvorani Malty, ulica Torrente 16. Kolaši poskrbe za zabavo s petjem, »Brivčevi« in njega pomagali za razne humoristične nastope! Oboji skupaj pa za popolni orkester, ki bo vdarjal od 9. ure zvečer do 4. ure jutraj! Kedor se ni videl kaj takega, naj ne zamudi te res ugodne prilike!

Trgovsko in izobraževalno društvo naznanja, da v nedeljo dne 2. februarja ne bo šole, ker se bodo vršile priprave za »veliki ples« in pa vaja narodnega plesa »Česka beseda«.

Pogrebno društvo »Arimatej« na Proseku bo imelo dne 2. februarja 1902. v dvorani g. Ivana Goriupa svoj letni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev novega odbora. 5. Raza nasveti.

»Slovanska čitalnica« priredi jutri v soboto zvečer svojim členom in povabljenim gostom plesni venček s tombolo. Pričetek ob 9. uri zvečer.

Maskarada škedenjskega orkestra. — Škedenjski slovenski orkester priredi v nedeljo, dne 2. februarja t. l. svojo maskarado v novi krásni in veliki dvorani Colobigeve restavracije v Škedenju. Opozorjati moramo slavno občinstvo, da je ta dvorana ne samo najlepša in najelegantnejša v Škedenju, temveč, da je tudi v Trstu težko najti kako dvorano, ki bi jo prekašala po lepoti in velikosti. Ker bo k plesu sviral škedenjski orkester, ki je kljub svoje mladosti že na jako dobrem glasu in ker se bo skrbelo tudi za kolikor možno izbrano udeležbo, vredno je, da si ga ogledajo tudi Tržačani. Ples prične ob 8. in pol uri zvečer in bo trajal do 4. ure v jutro. Vstopnina 1 krono. Dodati je še, da je Colobigeva restavracija najbližja tramvajski postaji in da v Škedenju nimajo navade vabiti na svoje zabave meščane, ako ni zabava kolikor toliko dostojna za goste iz mesta. — Kdor upošteva, da o tem pripomore tudi prvemu slovenskemu orkestru na Tržaškem, se, ako mu bo le možno, gotovo udeleži te maskarade.

Vesela vest. Kakor nam poročajo, se letošnjsega plesa trgovskih pomočnikov udeležijo mnogo naših trgovcev-gospodarjev. Nas je ta vest vzradostila temveč, ker smo v prejšnjih letih na plesu naših trgovskih pomočnikov pogrešali ravno one, ki so v prvi vrsti poklicani, da navdušujejo to našo vrlo mladino za organiziranje in nadaljnje delovanje. Da se gospodarji-trgovci udeležijo plesa svojih trgovskih pomočnikov, je potrebno tudi zato, da mladina ne bo gledala v njih le svoje gospodarje in ukazovalce, ampak ob enem tudi svoje prijatelje, kar bo le blagodejno vplivalo na ves naraščaj in torej na razvoj Slovencev sploh na polju trgovine in gospodarstva. Na svidenje torej, enim in drugim, prihodnjo nedeljo v gledališču »Armonia«!

Vesti iz Kranjske.

*** Bivši gimnazijalec — tat.** Zadnje čase se je poljubljanskih župniščih in škofiji dogodilo več tatvin. Te tatvine so delale ljubljanski policiji velike preglavice, ker nikakor ni mogla priti tatovom ali tatu na sled. Včeraj pa so vendar zalotili avtorja dveh teh tatvin — pri kanoniku Zamejeu 320 K in pri prof. Antonu Zupančiču 600 K; in sicer v osebi nekega Ivana Pogačarja, bivšega gimnazijalca. Sedaj poizveduje policija, da-li ni Pogačar kaj v zvezi tudi s tatvinama v župnišču pri sv. Jakobu in v nunškem samostanu.

Vabilo k družbi sv. Mohorja.

Za Mohorjevo družbo sta zimski in jesenski čas žetve. V zimskih mesecih sprejema družba svoje ude in in njih letne doneske, in čim več jih je, tem večje je tudi njeno veselje. Jeseni pa družba svojim udom pošilja novo duševno hrano, šestero lepih knjig. Če gre torej vse po sreči, veseli se najprej družba družbenikov, pozneje pa družbeniki družbe!

Naj bi nam tudi letošnje leto prineslo prav veliko takega medsebojnega veselja! Zato pa se obračamo do drugih rojakov z zopetno prošnjo: Pridružite se naši res vse-slovenski družbi, da se nas zbere zopet prav častno število pod varstvom naših varuhov, svetega Mohorja in Fortunata! Vsaki Slovenec, vsaka Slovenka šteje si v sveto dolžnost, da je sam in sama ud Mohorjeve družbe, in da ji s prijaznim opominom in vabilom pridobi še novih udov! — Posebno prosimo častite naše poverjenike, da ob vsaki ugodni priliki, v cerkvi kakor zunaj nje, zopet postavijo svojo zgovorno besedo za našo družbo, in tako čim več svojih vernikov privabijo k njej. Na potrebo, veliki pomen in mnoge koristi družbe sv. Mohorja in njenih knjig nam na tem mestu pač ni treba znova opozarjati. Naznanjamo samo, da družba svojim udom letos poda sledeči književni dar:

1. »Zgodbe sv. pisma« 9. snopič. Za dr. Lampetom nadaljuje dr. J. Ev. Krek. — Celotnih »Zgodb sv. pisma«, — te »knjige vseh knjig«, bi pač ne smelo manjkati v nobeni slovenski hiši! S tem snopičem končajo zgodbe stare zaveze. Obsega ta del prekrasne in krepke nauke iz knjige Jezusa Siraha in Modrosti ter makabejski knjigi. — Naj nam baš »Zgodbe« ohranijo stare ude, da dobó celotno knjigo v roke.

2. »Slava Gospodu!« Molitvenik. — Mnogokrat se nam je izrekla želja, naj izda Mohorjeva družba molitvenik s prav različnim in velikim tiskom. Vstregli smo tej želji in letos podamo Mohorjanom molitvenik, s katerim bodo gotovo zadovoljni. Črke so velike, tisk lep in papir trden, da mora zadovoljiti vsakogar! Slovenci! Za 2 kroni dobite lep molitvenik, ki bi sam pri knjigotržcih stal toliko ali še več, povrh pa še 5 drugih knjig! Sežite po takem daru in zato ne zamudite, pristopiti družbi! — Molitvenik »Slava Gospodu« se bo dobival tudi vezan, in sicer: v platnu z rudečo obrezo po 60 vin. (30 nvč.), v usnju z zlato obrezo po 1 krono 20 vin. (60 nvč.) — Cenjene ude prosimo, da naročujejo samo te in ne drugih vezav, da se delo v knjigovodstvu in o razpošiljanju preveč ne obtežkoči.

3. »Poljedelstvo«. II. del. — Posebno poljedelstvo. Spisal Viljem Rohman. — Obsega nauke, kako trela paziti na gnoj, semena razne rastline, imenitne za poljedelca. Knjiga se ozira na naše domače razmere in slovenski poljedelci naj nikar ne zamudé, omisliti si jo!

4. »Zimski večeri«. Za odraslo mladino spisal prof. Jož. Stritar. — Ta pisatelj je dobro znal našim čitateljem že po prejšnjih knjigah »Pod lipo« in »Jagode«. V tej knjigi je zbral zopet lep šopek pesmij, »drobnice«, t. j. tehnični izrekovi, mičnih basnij, prizorov, povestitv itd. — sploh blaga, ki je pripravno zlasti ob zimskih večerih kratkočasiti mlado in staro.

5. »Veliki trgovci«. Spisal je to zanimivo povest Engelbert Gangl in izide kakor 54. zvezek »Slovenskih Večernic«. — S to knjigo vstrežemo tolikokrat izrečeni želji po daljših povestih.

6. »Koledar« za l. 1903. — Koledarja potrebuje pač vsakdo; tako primernega in združenega z drugimi knjigami na Slovenskem ne dobiš. Tajnik se potrudil, da bo vsebina kakor mogoče raznovrstna in vabljiva.

Tak je naš književni dar, koristan se družbi s prijetnim, pouk z zabavo, in vsaki ud najde v knjigah »svoj del«, nekaj, kar ga posebno mika in vleče! Slovenci, na Vas je, da bodo naše knjige romale v čim največjem številu med naš narod, da se naša družba razširi povsodi! — Gg. poverjenike prosimo še posebej, da tudi letos trudoljubivo nabirajo širom domovine raztrešena krdela Mohorjanov in jih vpisujejo v našo družbo. Nabiralne pole z denarjem naj se odboru dopošiljajo do dne 5. marca. Mnogo druda, sitnostij in nepotrebnih stroškov povzročajo nam tisti, ki nam ne dopošljejo ob pravem času udnine!

Posamične ude in take kraje, ki nimajo

15 udov, pa prijazno opozarjamo, da morajo po družbenih pravilih letnini (2 K) dodati še 40 vin. za upravne stroške, namreč za zavoj, spremnico s kolekom, delo itd. Sveda morajo potem poštino, ki znaša veliko več, še sami plačati.

Mili Bog naj blagoslovi naše delo in geslo za Mohorjevo družbo bodi: »Ne nazaj in navzdol, marveč vselej naprej in navzgor!«

V Celoveu, dne 28. prosinca 1902.

Odbor.

Društvo »Zvezda« na Dunaju bo imelo svoj zabavni večer v nedeljo dne 2. februarja t. l. v dvorani »zum Regensbergerhof« I. Sonnensfelsgasse 2. — Začetek ob šestih zvečer. Na dnevnem redu bo predavanje predsednika sl. akad. društva »Slovenije«, g. cand. med. Mavričija Rusa: »Koristi čitanja knjig«. Potem bo sledil koncert pevskega zbora društva »Zvezda« pod vodstvom svojega pevovodje, g. V. Krušiča. — Pele se bodo sledeče pesmi:

1. Ivan pl. Zajc: »Uboj«, poje moški zbor. 2. Stanko Pirnat: »Naša zvezda«, poje mešan zbor. 3. Anton Foerster: »Samo«, poje mešan zbor. 4. Matija Hubad: »Stoji, stoji tam beli grad«, »Ko b' sočlov ne b' loč«, »Zmiraj vesel, vesel«, poje moški zbor. 5. Ivan Pušnik: »Njeni spomini«, poje moški zbor. 6. Matija Hubad: »Škrjanček poje žvrgoli«, »Oj bratec veseli vsi«, »Dekle povej, povej«, poje mešan zbor. 7. F. S. Vilhar: »Slovenec i Hrvate«, poje moški zbor. — Na tem koncertu bo sodeloval tamburaški zbor sl. hrvatskega društva »Prosvjeta«.

Loterijske številke, izrebane dne 29. t. m.:

Lvov	45	81	15	73	85
Praga	22	42	4	18	86

Književnost in umetnost.

»Slovenke« št. 1 ima sledečo vsebino: Učiteljica na deželi. X. — Na obali. Utva. Trst. — Bodi blagoslovljena! Sienkiewicz-Marjan. — Dekliški liceji. J. Ferfolja. Praga. — Slika. Ž. L. Moziški — Ženske v javnem družabnem življenju. Sava. — Pesem. Utva. Trst. — Nekoliko aforizmov žen. Prevel J. Ferfolja. Praga. — Ko s sanjami svitlimi... Fran Žgur. Podraga. — Žensko časopisje na Českem. J. Ferfolja. Praga. — Kaj gledaš me tako hladno? Fran Žgur. Podraga. — Socijalni temelji pravstva. Berta Pappenheim. Prevela Lada. — Magdalena. J. S. Machar. Z dovoljenjem pesnikovim prevel Ant. Dermota. Praga. — Nove knjige. — Beleške. — Pro domo! — Cenjenim naročnicam in naročnikom! — Pojasnilo.

Gospodarstvo.

Nagrade za vzgledne vinograde. C. kr. namestništvo je podelilo letos sledečim vinogradnikom tržaške okolice, ki so vložili svoje prošnje potom naše kmetijske družbe, nagrade za njih vzgledno napravljene vinograde na amerikanski podlagi.

I. Nagrada po 50 K: 1. Trčak Ivan — Sv. Križ 37.

II. Nagrade po 40 K.: 2. Košuta Matija — Sv. Križ 26. 3. Košuta Anton — Sv. Križ 67. 4. Valenčič Karol — Barkovlje 25. 5. Godina Andrej — Škedenj 14. 6. Bukovec Andrej — Prosek.

III. Nagrade po 30 K.: 7. Tence Andrej — Sv. Križ 148. 8. Miklavc Ivan — Sv. Marija Mgd. sp. 446. 9. Maganja Martin — Sv. Križ 124. 10. Bole Ivan Marija — Rojan 242. 11. Kovač Matija — Rojan 20. 12. Piščanec Anton — Rojan 284. 13. Godina Ivan — Škedenj 15. 14. Sancec Jakob — Rojan 384. 15. Štabar Jurij — S. Marija Mgd. sp. 357. 16. Čok Anton — Lonjer 12. 17. Lovrenčič Anton — Lonjer 25. 18. Kralj Jernej — Sv. Križ 11. 19. Sosič Anton — Opčina 148.

Premožnemu prosilecu Josipu Trčaku iz Sv. Križa 38, na katerega se ni moglo o podeljevanju nagrad ozirati, ker so te samo za manj premožne vinogradnike določene, izreklo je c. kr. namestništvo na predlog izvedencev pohvalno priznanje za njegove nove trtne nasade.

Nagrade se razdelijo v nedeljo ob 10. uri predpoludne v uradu kmetijske družbe, kamor se vabijo dotični gospodarji.

Nagrajenim vinogradnikom kličemo: — slava! Le naprej po poti umnega kmetijstva (Dalje na četrti strani.)

Izjava.

Podpisani izjavljati, da sti resnično poslali g. Govékarju od njega zahtevane tanijske za predstave: »Rokovnjačev«, in to v dobri veri, da ima g. Govékar pravico zahtevati take tanijske, uveljavljene po odvetniku. Istotako izjavljati podpisani, da sti poslali g. u Govékarju zahvalo, priobčeno v »Slov. Narod«, toda ne poslednjemu, ampak le njemu v **privatnem pismu** in v zavesti, da iste ne objavi!

V TRSTU, dne 30. jan. 1902.

Maša Grom. **Karla Ponikvar,**
blag. žensk. podr. sv. C. in M. predsednica istotam.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.
TRST
TOVARNA: Via Tesa, vogal
Via Limitanea
ZALOGE: Piazza Rosario št. 2 (solsko poslopje)
in Via Riborgo št. 21
Telefon št. 670.
Velik izbor tapetarij, srecal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI ČENIKI ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na pa. obrod
all železnico franco

Prva tržaška tovarna
za izdelovanje ogledal
Čiščenje, zaokroževanje, dekoriranje kristalov in šip. Popravljanje pokvarjenih ogledal ter posrebrnjenje istih.
Cene najugodnejše.
Aleksander Rocco - Trst.
Tovarna: ul. Sette fontane 35. Pisarna: ul. Gelsi 3/a.
Telefon 941.

PASTIGL PROTI PRENDI
kašlju, grlobolu, hripavosti, katanu, upadanju glasu, itd. itd.
zahtevajte vedno
Prendinijeve paštilje
Čudevit učinek pri pevoih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.
Dobivajo se v škatljicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.
Škatljica stane 60 stotink.

Velikanska rastava pohištva in tapetarij. Izvenredno ugodne cene. **VILJEM DALLA TORRE**
v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.)
Moje pohištvo doneseno. —

Intelligenten mladenič
išče službo pri kaki tukajšnji (ali tudi na deželi) večji trgovini, kakor praktikant; iz začetka tudi brez plače. Govori in piše tri jezike. Pismene ponudbe, pod naslovom »Stalno«, naj se pošljejo na upravnništvo »Edinosti« — Trst.
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.
na de (sul strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

rebi v korist, a drugim v izgled! Visoki vladji pa bodi izrečena tu v imenu nagradjenih naša topla zahvala.

Odbor kmetijske družbe.

Naši zavarovalni zavodi. Kako priljubljeno je postalo zavarovanje na človeško življenje pri naših domačih zavarovalnicah, vidi se najlepše iz poročila življenjskih oddelkov banke »Slavija«. Od 1. januarja do 31. decembra 1901 podanih je bilo pri tem našem zavodu 6320 ponudb za zavarovani kapital K 17.810.500, od katerih je bilo sprejetih 5399 ponudb za kapital K 15.299.400. V isti dobi t. j. za pretečeno leto izplačalo se je v življenjskih oddelkih zavarovanega kapitala K 1.195.000. Banka »Slavija« kot vzajemni zavod razdeljuje svojim članom ves dobiček. Te dividende se je izplačalo članom dosedaj K 812.291.84. Rezerve in fondi iz kazujejo s koncem leta 1900 K 22.914.972.10. Iz navedenega vidi se, da obštevno naše dobro uvažuje prednost domačega zavoda in se zaupljivo in gotovo tudi z uspehom k njemu obrača.

Brzjavna poročila

Radi bega Damat Mahmut paše.

CARIGRAD 30. (B.) Poznana grška juvelirja, brata Kostandaris, sta izgnana. Obdolžena sta, da sta šla na roko Damat Mahmut paši, ko je isti ubežal. — (Damat Mahmut paša je serdnik sultanov in je baje konspiriral proti življenju istega. Op. uređ.) Turška vlada je storila v Parizu korake, da bi Damat Mahmut pašo odpravili iz Pariza, kjer se nahaja sedaj. Ko je bil ubežnik v Rimu, je stavila turška vlada slično zshtevo do laške vlade, kateri zahtevi pa ni bilo ustreženo.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 31. (B.) Kakor je izvedel »Daily Telegraph« ima odgovor državnega tajnika Lansdowna na obvestilo nizozemske vlade po svoji spletni tendenci formo uljudnega zagotovila, da je obvestilo nizozemske vlade praktično neporabno, ker tej vladi manjka pooblastilo, da bi mogla govoriti bodi v imenu Burav na bojišču, bodi v imenu odposlancev v Evropi, in pa, ker manjka vsaki določeni predlog.

Iz španske komore.

MADRID 30. (B.) Komora je s 142 glasovi proti 34 zavrgla predlog, naj se finančnemu ministru izreče graja, ker ni hotel dovoliti kredita vspricho opustitvenja, ki grozi jugu Španije po kobilicah.

Samo 16 K.

Naznanjamo vsem večakom, častnikom poštini, železniškim in redarskim uradnikom kakor tudi vsakomur ki rabi dobro uro, da smo oprežili edino razprodajo novoiznajdene originalne genfske 14-karatne remont. ure zlatega elektro-plaque, »setstav glashütte«. Te ure imajo protimagnetične precizizk urni stroj so najtlačneje regulirane in preskušene in dajamo z vsako uro 3-letno pisemno jamstvo. Okrov ki je sestavljen od treh odskočnih pokrovčkov, je moderno in krasno izdelan ter napravljen iz novo iznajdene ameriške goldinske kovine ter prekrit s 14-karat. zlatom, tako, da je podoben čistemu zlatu, in večaki jo ne morejo razločevati od prave ure, ki velja 200 kron. Edina ura na svetu, katera ne zgubi nikoli zlatega lica. Sprejeli smo v 6 mesecih 10.000 dodatnih naročb in okoli 3000 pohvalnih pism. Cena uri za gospode ali dame je 16 kron poština in colnina prosta. Vsaki uri je brezplačno pridejam mošnjček od usnja. Krasne in moderne verižice od zlatega plagne za gospode ali dame (tudi ovratničke) po 3. — 5. — in 8. — K. Ako ura ne ugaja, se sprejme nazaj vsled česar se nima nobenega rizika. Razpošiljanje po poštini povzeta ali predplačila. Naročbe je pošiljati na **Razpošiljanje ur »Chronos Basel (Švica)»**. Za pisma v Švico je staviti znamko za 25 stot., na dopisnice 10 stot.

Trgovina z železino »Merkur« PETER MAJDIČ

v CELJI. Graška cesta št. 12.

Zaloga lite feleznine in lite posteklene posode iz Stechlavskih fužin grofa Waldsteina.

Zaloga na debelo palčnega železa, žice, žebeljev, železnine in vsega kovinskega blaga, posteklene posode iz pločevine, namiznega orodja, nožarskih izdelkov, možnarjev, svečnikov, likalnikov, kavnih mlinov, tehnic, meril in uteži, bakrenih in železnih kotlov in kotlov za žganje kuhati.

Poljedelski stroji, slamoreznice in mlatilnice, sesalke, cevi iz železa in kamensčine, traverze, tistje, cement, strešna lepenka, stavbno orodje, samokolnice in dvokolnice.

Dr. Rosa Balsam

Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo, vzbuja elastičnost in odvaža lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč. po pošti 20 nvč. več.

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hladi.

V pusicah po 35 in 25 nvč., po pošti 6 nvč. več.

Svarilo! Vsi deli embalaže nosijo zraven stoječo, postavno položeno varstveno znamko.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja »pri črnem orlu«
Praga, Malastran 203, vogal Nerudove ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

SREČA TUKAJ.

Spodaj označeni krasni predmeti:

33 komadov »franko« samo za gl. 3.30

se vdobijo toliko časa, dokler zaloga traja, naravnost od

J. WANDERER, tovarna za ure, Krakov. Stradom 2

vdobija se

nikaka stenska ura!

nikake igrače!

samo rabljivi predmeti od niklja, double-pozlačenih in od pristnega srebra s pečatom c. kr. puneovnega urada.

- 1 nikeljasta rem. žepna ura, 24 ur idoč, jamčena za dober tek.
- 1 podoba cesarja Fran Josipa I. ali Njeg. svetosti papeža, tudi socijalistična na pokrovu ure
- 1 možnjček od usnja za to uro.
- 1 verižica od niklja ali pozlačena z lepim naveskom.
- 1 jako fino žepno ogledalo, okovano, dvojna šipa.
- 1 par finih gumbov od duble zlata, patentovni.
- 6 parov »za ovratnike in prsnike z podlago od biserne matice.
- 1 elegantna škatlja za cigare ali cigarete.
- 1 par uhanov od pristnega srebra s škatljico.
- 1 kravatna spila od »za gospode ali dame.
- 1 prstan »za gospode ali dame.
- 15 razglednic iz Krakova, Prage ali Dunaja.

Brezplačno in franco

pošljem moj velik ilustrirani cenik od ur in dragocenosti. — Ta garnitura velja mesto srebrnega prstana z enim zlatim prstanom od 14 karatov gld. 5.50.

Ivan Angeli

ulica Canale 5

zraven cerkve sv. Antona novega

je edini tovarnar čopičev vseh vrst in ščetk, nahajajoč se na tržaškem trgu ter zamore konkurirati z vsakomur.

VELIK IZBOR velikih ščetk od grive ali korenin tudi malih. Angleške ščetke za čistiti obušala, neprelomljivi ameriški glavniki, angleške ščetke za zobovje čistiti, specialitete za parfumovanje angleškega in domačega izdelka vse po jako znižanih cenah.

Po nizki ceni.

Via Nuova, nasproti lekarne Zanetti.

Velikanski izbor

naočnikov in malih očal najnovejše in najmodernejše oblike

z najbolj čistimi lečami in od pravega kristala o nikeljastih, jeklenih, zlatih in srebrnih okovih, zdravniško predpisani od 25 nč. naprej.

Velikanski izbor daljnogledov

za gledališčen, kraje in morje z akromatičnimi lečami, kakor tudi barometrov, termometrov za meriti vročino človeke ali zraka od 35 nvč. naprej.

Izbor povekševalnih leč

in velikanski izbor modernih lorinet (očala, rocem za ženske) od 1 gld. naprej.

Prodaja na debelo razprodajalcem. Cene jako ugodne. — Sprejemajo se poprave

ŠTEFAN CRUCIATTI

ornamentalni kamnosek.

TRST. — Via della Pietà št. 25. — TRST.

izvršuje iz istrskega mramorja in kraškega kamnja vsakovrstna od najnavadnejšega do najlepšega in kompliciranega dela.

Specijaliteta za napisne plošče in nagrobne spomenike.

Velika zaloga slane ali žaganega mramorja v različnih merah belega ali barvanega.

Specijaliteta za pohištvo.

Sprejema naročbe za cerkve, altarje, kakor tudi za podove bodisi bele ali barvane.

Vsaka naročba se izvrši točno in po ugodnih cenah.

„Andemo de Franz“

kréma

v ulici Geppa št. 14.

Toči vina prve vrste:

Bela vipavska liter po 36 kr.
Črna istrska „ 36 „
Istrski refošk „ 48 „

Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gorikimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah. Družinam se pošilja na dom od 10 litrov naprej: Ipavsko belo liter po 28 kr., črno istersko liter po 28 kr.

Priporoča se tudi krémarmem, katerim dajem vinood 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.

Josip Furlan, lastnik.

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla città di Trieste“

tvrdke

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34

nasproti gledališču „Armonia“

s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor boljših in navadnih snovij.

VELIK IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.

Narodne obleke

(kostumi).

Podpisani javlja, da ima na razpolago 20 narodnih oblek, (12 ženskih in 8 moških) katere izposojuje po primerni odškodnini toliko narodnim društvom, kolikor tudi posameznikom. Oglasiti se je vsaki dan od 8.—9. zjutraj in od 5. ure pop. naprej pri slugi »Delalskega podpornega društva«, ulica malega mlina št. 1, I. nadstropje.

ODBOR

pevskega društva »Kolo« v Trstu.

Važno oznanilo!

Podpisani smatrajo si v dolžnost javiti slavnemu občinstvu, da so **dalmatinska črna, bela, Opolo in istrska vina**, ki se prodajajo v njihovi zalogi v Trstu, ulica delle Legua št. 6 (v dvorišču), analizovana in stavljeni pod stalno kontrolo zavoda za kemično analizovanje, ovlaščenega od c. kr. avstrijskega ministerstva za notranje stvari. Zato se stavlja na vse sode in boteljke kontrolna in garancijska znamka za pristnost vina. To določbo je izdalo visoko c. kr. ministerstvo za notranje stvari radi pregostega kvarjenja vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo.

Kdor si torej vkupi vino v naši zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovij, nego da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dajati bolnikom in in konvalescentom, vsled česar se mora zahtevati vedno le garancijsko znamko.

Z vsem spoštovanjem

Braća Buj,
Split-Trst.

Odlikovan z dvema zlatimi in bro-nastimi kolajnami

Fran Hlavaty

ulica Giulia št. 1/A.

Obuvala po angleškem in francoskem vzoru izdeluje po meri cenj. damam in gospodom kakor tudi za otroke. Delo okusno in trpežno.

Popravljanje starega obuvala.

IVAN KRŽE

Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst

Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste iz zemlje, porcelana, železa, kostarja in stekla; velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo ali druge zlobe.

Skladišče vina

ulica Acquedotto št. 23.

Prodaja vina v sodih in buteljkah, Fine pašne in dezertne vina na debelo in drobno, franko na dom po najugodnejših in konkurenčnih cenah.

Konrad Jacopich

trgovec z jedilnim blagom v Trstu.

Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, navadnega in najfinjšega olja, najfinjše testenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsu itd. po jako nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. Ceniki franko.

Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdirivo št. 17. Slavnemu občinstvu se naznanja, da se od danes naprej točijo sledeča vina: refošk črn po 28 nvč., bela rebna iz Brd po 28 nvč. Za družine po ugodnejših cenah. Opolo iz Visa po 28. nvč. Za obilen obisk se priporoča ter že v naprej zahvaljuje.

Vsak zamore moja vina analizovati in ako jih vdobi ponarejenaj vdobi 100 gld. nagrade.

Anton Breščak

v Gorici, Gosposka ulica št. 14 in ulica

Vetturini ima v zalogi v veliki izbiri pohištvo vseh slogov za vsak stan od najboljšeega izdelka. V zalogi ima: podobe na platno in šipe, ogledala, zime palatno, razne tapetarije itd. Daje tudi na obroke.

Pekarna in sladčičarna

Jakob Jellen

v Trstu, ulica Sette Fontane št. 13. priporoča 3 krat na dan svež kruh in velik izbor sladčic. Sprejema v pecivo bodisi testo za navaden kruh ali sladčice. Zaloge moke iz prvih ogerskih mlinov.

Proti

kašlju in kataru

kakor tudi proti

- - hripi (influenca) - -

naj se uporabljajo edino le

katramne pastilje Ravasini

škatljica po 80 stotink.

Proti

zagrljenju in grlobolu

se priporočajo

Ravasinijeve pastilje

od ogolunjene sladke škorje

škatljica po 60 stotink.

Vdobi se v

LEKARNI RAVASINI

v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.

kakor tudi v lekarni Piccola Jeroniti, Luciani, Vitali & Vardabasso; v Boki: lekarna Predanu; v Gorici lekarna Cristofaletti in Pontoni.